

Interno glasilo Zavoda Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik
Št. 16. Letnik VII., november 2013
Izhaja do 4 krat letno v elektronski obliki
Odgovorna oseba za glasilo: Jasmina Bauman
Uredila: Darja Fišer
Avtorski prispevki ne odražajo nujno stališč Zavoda ZTSZJ
Elektronski naslov uredništva: urednistvo.zdruzenje@t-2.net

Ko govorijo roke

UVODNIK

Jasmina BAUMAN

Spoštovane bralke, spoštovani bralci!

Pred vami je nova številka e-glasila *Ko govorijo roke*, v kateri vam ponujamo kar nekaj zanimivih člankov, ki se dotikajo našega strokovnega dela in opozarjajo na ovire, na katere naletimo pri izvajanju zakonske pravice gluhih oseb do tolmača. V tej številki objavljamo polletno poročilo o delu našega zavoda na področju izvajanja javnih pooblastil ter polletno poročilo o delu Klicnega centra za osebe z okvaro sluha, ki za gluhe osebe nedvomno pomeni korak bližje k njihovi samostojnosti in enakopravnemu vključevanju v vsakdanje življenje in delo.

Problem izvajanja Zakona o uporabi slovenskega znakovnega jezika je še vedno prisoten. Glede na informacije, ki jih dobivamo s terena, bi, kljub temu, da je zakon v veljavi že 11. leto, celo lahko zapisali, da se število kršitev povečuje. Predvsem na področju zdravstva beležimo številnejše težave pri uveljavljanju zakona ter zavračanje plačila stroškov tolmačenja, kar je mogoče razumeti kot rezultat pomanjkanja sredstev na področju zdravstvene dejavnosti. Javno znana je kršitev pravice gluhih do tolmača na področju izobraževanja, katere se pristojne institucije sicer zavedajo, a jo opravičujejo s pomanjkanjem sredstev.

Prvo polletje 2013 je bilo v znamenju priprav na letno skupščino in konferenco efsli, katere organizator je bil naš zavod. Več o samem poteku skupščine in konference si boste lahko prebrali v naši posebni številki, ki bo namenjena temu dogodku.

Za področje slovenskega znakovnega jezika je bil sprejet pomemben dokument, pri nastajanju katerega smo zelo aktivno sodelovali, in sicer Resolucija o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2014 – 2018. Omenjeni dokument vsebuje cilje in ukrepe, ki so pomembni za jezikovno izobraževanje in jezikovno opremljenost vseh jezikov. Kvaliteten premik pričakujemo z izdelavo akcijskega načrta na podlagi sprejete resolucije, vliva pa upanje, da bo pri sprejemu in izvajanju Svet Vlade RS za slovenski znakovni jezik imel pomembno vlogo.

Z veseljem in radostjo pa vas vabimo k branju članka o obisku ambasadorja Združenih Arabskih Emiratom, ki je pohvalil naše delo. Za priložnost predstaviti naše delo visokemu gostu se zahvaljujemo vsem pristojnim.

Prispevki

Poročilo o izvajanju javnih pooblastil od 01. 01. 2013 – 30. 06. 2013 Jasmina BAUMAN	3
Poročilo o delovanju klicnega centra za osebe z okvaro sluha od 01. 01. 2013 – 30. 06. 2013 Jasmina BAUMAN	6
Zavod Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik je obiskal ambasador Združenih arabskih emiratom H. E. Abdulaziz Alshamsi Jasmina BAUMAN	7
efsli na splošno Darja FIŠER	9

Poročilo o izvajanju javnih pooblastil od 01. 01. 2013 – 30. 06. 2013

Jasmina BAUMAN

Zavod Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik opravlja na podlagi Zakona o uporabi slovenskega znakovnega jezika naslednja javna pooblastila:

- vodi listo tolmačev za znakovni jezik,
- predlaga tarifo za plačilo stroškov tolmača,
- zagotavlja pokrivanje potreb po tolmačih na ozemlju celotne države,
- sodeluje v svetu za slovenski znakovni jezik,
- vodi evidenco storitev,
- sprejme pravilnik o disciplinski odgovornosti in rešuje ugovore zoper kvaliteto tolmačenja.

Za izvajanje javnih pooblastil ima Združenje sklenjeno pogodbo o financiranju Združenja z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

UVELJAVLJANJE ZAKONA O UPORABI SLOVENSKEGA ZNAKOVNEGA JEZIKA

Zakon o uporabi slovenskega znakovnega jezika je v veljavi od novembra 2002. Dejansko se je zakon pričel izvajati v praksi s sprejemom Tarife za tolmače slovenskega znakovnega jezika marca 2004. V vsem tem dveletnem obdobju so tolmači vestno opravljali svoje delo, za katerega pa so plačilo prejeli z dveletnim zamikom. Od izstavitve prvih računov do danes zaznavamo, da posamezne institucije še vedno niso seznanjene z določili Zakona o uporabi slovenskega znakovnega jezika. Na tem mestu je potrebno omeniti zadovoljivo situacijo na področju zdravstva, saj od sklenitve splošnega dogovora v letu 2006 ni zaznati posebnih težav na tem področju, razen nekaterih izjem. Presenečeni pa smo nad tolmačenjem zavarovalnice, da mora gluha oseba, ki nima sklenjenega dodatnega zdravstvenega zavarovanja, stroške tolmačenja sama kriti, če gre za zdravstveno storitev iz dodatnega zavarovanja. Pravica do tolmača gluhih študentov je še vedno nedorečena in vse preveč odvisna od tolmačenja predpisov vladajoče strukture. Tako so v nekem obdobju pristojni tolmačili zakon tako, da je potrebno stroške tolmačenja zagotoviti v okviru Uredbe o javnem financiranju visokošolskih in drugih zavodov (kar ni bilo upoštevano), v naslednjem obdobju druga vladajoča struktura mnenje spremeni in tolmači zakon tako, da morajo posamezne fakultete ob pripravi letnih finančnih planov predvideti ta strošek ter ga posredovati pristojnemu ministrstvu, kar pa po njihovi evidenci še nobena fakulteta ni storila. O tem smo posredovali poziv gluhim študentom preko tolmačev, da naj v referate fakultet nasloviijo vlogo za dodelitev tolmača, a žal nimamo povratnih informacij v kolikšni meri so gluhi študentje sledili našemu pozivu. Organizirali smo zelo odmevno okroglo mizo z naslovom Prikrita diskriminacija gluhih študentk in študentov na slovenskih univerzah z udeležbo predstavnic MVZT in MDDSZ ter posameznih fakultet in rezultat naše vztrajnosti je dopis MVZT, naslovljen na vse fakultete in koncesionarje, da morajo gluhim študentom in študentkam zagotoviti pravico do

tolmača ter kriti stroške. Ne glede na vse vložene napore tudi v letošnjem šolskem letu beležimo dva primera zavrnitve plačila stroškov tolmačenja na dveh fakultetah.

O različni pravni praksi pri uresničevanju Zakona o uporabi slovenskega znakovnega jezika smo že od leta 2006 opozarjali tako ministrstvo za pravosodje, kakor tudi sodni svet. Končno smo prejeli mnenje Vrhovnega sodišča RS, katerega smo posredovali vsem tolmačem, kakor tudi ZDGNS in društvom gluhih in naglušnih, z namenom, da o tem seznanijo svoje članstvo. Iz mnenja Vrhovnega sodišča RS je razbrati, da imajo gluhe osebe pravico do tolmača v vseh postopkih, ki tečejo pred sodiščem, upoštevaje načelo nediskriminacije. Ker smo v našem pisanju opozorili tudi na različno odmero nagrade tolmačem, je Vrhovno sodišče RS v svojem mnenju zapisalo, da so tudi ad hoc tolmači upravičeni do odmere nagrade v skladu s Pravilnikom o sodnih tolmačih ter da sodišča na Tarifo za tolmače slovenskega znakovnega jezika niso vezana. Ne glede na takšno mnenje vrhovnega sodišča pa se žal še vedno pojavljajo primeri, kjer sodišča ad hoc tolmačem odmerijo nagrado na podlagi Tarife za tolmače slovenskega znakovnega jezika, kar je v nasprotju z mnenjem Vrhovnega sodišča RS.

Zavodu Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik je zapana nova, dodatna naloga na podlagi Zakona o izenačevanju možnosti invalidov oziroma izvedenem javnem naročilu, kjer smo bili izbrani kot najugodnejši ponudnik in sicer izvajanje Klicnega centra za osebe z okvaro sluha. Namen klicnega centra je omogočiti osebam z okvaro sluha pridobivanje informacij v njim prilagojeni tehniki s področja državnih organov, organov lokalne samouprave, izvajalcev javnih pooblastil in izvajalcev javnih služb, storitev javnega značaja. Klicni center deluje 24 ur na dan vse dni v letu. Storitve izvajajo tolmači slovenskega znakovnega jezika. V ta namen smo izdelali celotno tehnično rešitev, funkcionalno specifikacijo za izdelavo in vzdrževanje spletnega mesta. Klicni center je pričel z delom 21. septembra 2009.

LISTA TOLMAČEV

Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik vodi listo tolmačev, ki je javno dostopna. Iz tega razloga smo v letu 2005 pripravili lastno spletno stran, na kateri so objavljeni osnovni podatki o združenju, lista tolmačev, napotki gluhim osebam, kako do pravice do tolmača ter javnim institucijam o zagotavljanju tolmačev v različnih postopkih ter druge aktivnosti združenja. Ker so v večini primerov gluhe osebe sami naročniki tolmača, je na spletni strani odprta možnost naročanja tolmača preko za to predpisanega obrazca, kar omogoča večjo dostopnost tolmačev. Odziv s strani uporabnikov je dober, saj se število gluhih oseb, ki uporabljajo to storitev povečuje.

TARIFA ZA PLAČILO STROŠKOV TOLMAČA

S 1. januarjem 2013 je pričela veljati nova Tarifa za tolmače slovenskega znakovnega jezika, ki je prinesla kar nekaj novosti:

- čakalna ura v primerih čakanja, ki traja več kot pol ure na začetek tolmačenja v javnih institucijah; kot začetek čakalne ure se šteje ura, ko je gluha oseba naročena s strani javne institucije;
- pri plačilu potnih stroškov sta določeni dve različni višini povračila stroškov v odvisnosti od območja, na katerem je tolmač vpisan na listi tolmačev ter kraja tolmačenja;
- določeno je dnevno tolmačenje v primeru potovanj, izletov, družinskih srečanj;
- v primeru odpovedi tolmačenja na strani naročnika je tolmač upravičen do povračila stroškov v višini čakalne ure ter potnih stroškov;
- pri postopkih izstavitve računov je novost, da zahtevke za plačilo za opravljeno delo tolmačev, katerih naročniki so gluhe osebe, ki plačilo storitve plačajo z vavčerjem, izstavlja združenje ministrstvu, pristojnemu za invalidsko varstvo.

V ta namen smo pripravili centralno informacijsko bazo za izstavitve zahtevkov za plačilo stroškov tolmačenja, ki omogoča vsem tolmačem avtomatizirano obračunavanje in izstavljanje računov in na tej osnovi izstavitve mesečnega zahtevka, ki ga opravi združenje. Za vse tolmače smo izvedli tudi usposabljanje za uporabo računalniškega programa.

ZAGOTAVLJANJE POKRIVANJA POTREB PO TOLMAČIH NA OZEMLJU CELOTNE DRŽAVE

Ker je za zagotavljanje pokrivanja potreb po tolmačih na ozemlju celotne države potrebno izpolniti določene predpogoje, v nadaljevanju posredujemo poročilo o dinamiki usposabljanja bodočih tolmačev.

IZVAJANJE TEČAJEV SLOVENSKEGA ZNAKOVNEGA JEZIKA

Predpogoj za vključitev v pripravljalni program za pridobitev certifikata je znanje znakovnega jezika. Zato tudi izvajamo začetne in nadaljevalne tečaje znakovnega jezika. V prvi polovici leta smo izvedli nadaljevalni tečaj, katerega se je udeležilo 7 oseb.

DINAMIKA PRIDOBIVANJA CERTIFIKATA

Zavod Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik je vpisan v register izvajalcev postopkov za preverjanje znanj in spretnosti, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za invalidsko varstvo. V polletju 2013 smo imeli razpisana dva roka za preverjanje znanja in spretnosti za pridobitev certifikata, ki sta objavljena na spletni strani www.ric.si, in sicer 12. 03. 2013 in 21. 05. 2013. V prvem roku sta se prijavila 2 kandidata, od katerih je ena kandidatka bila uspešna. V register tolmačev, ki ga vodi MDDSZ, je do 30. 06. 2013 vpisano 46 tolmačev.

REGIJA	ŠT. TOLMAČEV / TOLMAČIC
Ljubljana z okolico	22
Posavje, Celjsko, Velenjsko in Koroško območje	5
Severna Primorska in Koper	5
Dolenjska	4
Gorenjska	4
Štajerska	5
Prekmurje	1
Skupaj	46

Tabela 1: Tolmači / tolmačice SZJ s certifikatom po regijah

PRIPRAVLJALNI PROGRAM USPOSABLJANJA ZA PRIDOBITEV CERTIFIKATA

Združenje je edino v Sloveniji, ki izvaja pripravljalni program za pridobitev certifikata. V prvi polovici leta smo pristopili k prenovi pripravljalnega programa, saj so dosedanje izkušnje pokazale, da je potrebno število ur povečati. Kandidati, ki se želijo vključiti v pripravljalni program, morajo imeti najmanj srednjo izobrazbo, opravljen 40 urni začetni tečaj ali uspešno opravljen preizkus znanja iz slovenskega znakovnega jezika. Program traja dve leti ob vikendih. Program je samoplačniški. V juniju mesecu smo izvedli informativni dan za vpis v pripravljalni program, katerega se je udeležilo 7 oseb. Program bomo pričeli izvajati v mesecu oktobru v primeru zadostnega števila kandidatov.

KATALOG STANDARDOV ZNANJ IN SPRETNOSTI ZA NPK TOLMAČ/TOLMAČICA

V prvi polovici leta smo v sodelovanju s CPI pripravili revizijsko katalogo standardov znanj in spretnosti za NPK tolmač SZJ in predlagali sprejem novega kataloga in standarda za poklic asistent za komunikacijo. Oba dokumenta sta bila sprejeta in potrjena na pristojnih strokovnih svetih. Zaradi dopolnjene kataloga standardov znanj in spretnosti smo s strani Državnega izpitnega centra prejeli odločbo o vpisu v register izvajalcev postopkov preverjanja in potrjevanja nacionalnih poklicnih kvalifikacij, člani izpitne komisije pa so posledično morali obnoviti svoje licence.

SODELOVANJE V SVETU ZA SZJ IN IZVAJANJE STROKOVNIH IN ADMINISTRATIVNIH OPRAVIL ZA SVET ZA SLOVENSKE ZNAKOVNI JEZIK

Zavod Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik opravlja strokovna in administrativna dela za svet za slovenski znakovni jezik. Naloge Sveta za slovenski znakovni jezik so opredeljene v 24. členu Zakona o uporabi slovenskega znakovnega jezika:

- skrbi za razvoj slovenskega znakovnega jezika,
- skrbi za uveljavljanje in enakopravnost znakovnega jezika,
- spremlja izobraževanje, usposabljanje in delo tolmačev za slovenski znakovni jezik ter dinamiko pridobivanja certifikatov,
- predlaga spremembo kataloga standardov znanj in spretnosti za tolmače znakovnega jezika,
- sodeluje z ustreznimi organi na področju vzgoje in izobraževanja, informiranja, zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja, socialnega varstva, sodstva, pokojninskega in invalidskega zavarovanja, zaposlovanja, športa, kulture in drugimi organi,
- predlaga pristojnim organom uskladitev vprašanj, pomembnih za izvajanje zakona,
- seznanja se z reševanjem ugovorov v zvezi s kakovostjo izvajanja storitve tolmačenja,
- obravnava druga vprašanja ter zagotavlja pomoč pri ureničevanju nalog, ki se nanašajo na uporabo znakovnega jezika.

Svet za slovenski znakovni jezik zapisane naloge izvaja na podlagi strokovno pripravljenega gradiva v okviru katerega člani sveta seznanjamo s problematiko pri uveljavljanju Zakona o uporabi slovenskega znakovnega jezika, ovirami, s katerimi se srečujemo pri uresničevanju pravice gluhih do tolmača, spremljanju zakonodaje in usklajevanju vprašanj, pomembnih za izvajanje zakona.

V prvi polovici leta 2013 je imel svet za SZJ eno redno sejo, na kateri se je seznanil oziroma sklepal o naslednji problematiki:

- sprejel je poročilo o uresničevanju Zakona o uporabi slovenskega znakovnega jezika v letu 2012,
- sprejel je poročilo o delu Sveta za slovenski znakovni jezik v letu 2012;
- se seznanil s problematiko tolmačenja pri notarjih,
- ocenil delo združenja kot zelo uspešno.

V prvi polovici leta smo zelo aktivno sodelovali pri dokončnem oblikovanju besedila Resolucije o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2014 – 2018, v okviru katere šteujemo za velik uspeh obvezno imenovanje predstavnikov Zavoda Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik in Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije v posebno delovno skupino za pripravo akcijskega načrta za jezikovno izobraževanje ter za jezikovno opremljenost. V okviru Akcijskega načrta za izobraževanje je predvidena vloga Sveta za slovenski znakovni jezik pri njegovem nastajanju. Pomembno pa je tudi, da je v resoluciji zapisano, da se v roku enega leta od sprejetja resolucije v Državnem zboru ustanovi institucija za povezovanje, zbiranje, razvoj in distribucijo jezikovnih virov in tehnologij za področje slovenskega znakovnega jezika ter da se za delovanje institucije zagotovijo finančna sredstva. Predlog resolucije je obravnaval in sprejel vsa naša dopolnila Odbor za kulturo Državnega zbora RS.

EVIDENCA GLUHIH OSEB, KI JIM JE BILA IZDANA ODLOČBA PO ZAKONU

Zakon o uporabi slovenskega znakovnega jezika nalaga centrom za socialno delo vodenje evidence gluhih oseb, katerim so bile izdane odločbe po zakonu. Ker centri za socialno delo vodijo tovrstne evidence le za svojo rabo, je Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik vzpostavilo centralno evidenco vseh izdanih odločb za območje celotne države, saj ocenjujemo, da je skupno število upravičencev eden izmed pomembnih podatkov. Iz naše evidence je razvidno, da je do 30.06.2013 prejelo odločbo o pravici gluhih oseb do uporabe znakovnega jezika skupno 916 upravičencev (konec leta 2012 je bilo 895 upravičencev), ki so po posameznih območjih razdeljeni kot sledi iz tabele:

OBMOČJE	ŠTEVILO GLUHIH OSEB
DOLENJSKA	42
GORENJSKA	102
LJUBLJANA Z OKOLICO	327
POSAVJE, CELJE, VELENJE, KO-ROŠKA	151
PREKMURJE	33
SEVERNA PRIMORSKA IN KOPER	116
ŠTAJERSKA	145
SKUPAJ	916

Tabela 2: Evidenca gluhih oseb. Status dijaka ali študenta ima 41 oseb.

EVIDENCA OPRAVLJENIH UR TOLMAČENJA

Iz evidence storitev je razvidno, da se potreba po tolmačih med gluhih upravičenci povečuje. Tako je bilo do 30.06.2013 opravljenih 5.705 ur (v prvi polovici leta 2012 je bilo 5.216 ur), plačanih z vavčerjem, stroške katerih krije MDDSZ in 2.512 ur (v prvi polovici leta 2012 je bilo 2.517 ur), katerih plačniki so različne institucije, skupaj 8.217 ur (v

prvi polovici leta 2012 7.783 ure), kar je za 6% več opravljenih ur tolmačenja kot v enakem lansko letnem obdobju.

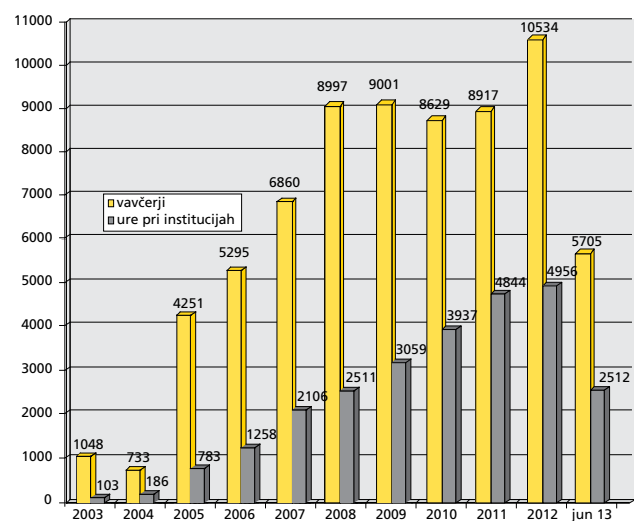

Tabela 3: Evidenca opravljenih ur tolmačenja

UGOVOR V ZVEZI S KAKOVOSTJO IZVAJANJA STORITVE TOLMAČENJA

Zakon o uporabi slovenskega znakovnega jezika kot javno pooblastilo določa tudi reševanje ugovorov v zvezi s kakovostjo tolmačenja. Dne 23. 05. 2007 smo prejeli soglasje ministrice, pristojne za invalidsko varstvo na pravilnik o disciplinski odgovornosti tolmača. V pravilniku je določeno, da pravilnik stopi v veljavo 15 dan po objavi na spletni strani združenja. V prvi polovici leta 2013 nismo prejeli nobene prijave.

OSTALE AKTIVNOSTI

- pripravili smo gradivo za sejo sveta zavoda, strokovni svet in sejo sveta za slovenski
- znakovni jezik;
- delovanje klicnega centra za osebe z okvaro sluha smo predstavili trem skupinam študentk in študentov s Pedagoške fakultete;
- v sodelovanju z AMZS je pripravljena aplikacija za pomoč na cesti za gluhe uporabnike;
- ob 50. obletnici društva v Velenju smo predstavili pravico gluhih do tolmača in delovanje klicnega centra;
- odzvali smo se vabilu društva gluhih in naglušnih Maribor, kjer smo njihovim članom predstavili pravico gluhih do tolmača in klicni center;
- na seminarju Zveze društev gluhih in naglušnih smo aktivno sodelovali z referatom o pravici gluhih do tolmača s poudarkom na kodeksu poklicne etike ter predstavili klicni center;
- potekajo intenzivne priprave na organizacijo skupščine in konference efsli, ki bo potekala septembra 2013 v Ljubljani, katere organizator je zavod.

Ocenjujemo, da je bilo delo združenja v prvem polletju 2013 uspešno, saj je čutili večjo osveščenost slišče javnosti pri zagotavljanju pravice gluhih oseb do tolmača, ki se kažejo v pozitivnih odzivih, vsekakor pa je veliko zadovoljstvo uporabnikov z delovanjem klicnega centra, ki jim omogoča bolj kvalitetno in samostojnejše življenje. Kljub aktivnosti pa ostajajo nekatera vprašanja, pomembna za izvajanje zakona, odprta in katera bomo poskušali dogovorno reševati s pristojnimi.

Poročilo o delovanju klicnega centra za osebe z okvaro sluha od 01. 01. 2013 – 30. 06. 2013

Jasmina BAUMAN

Septembra leta 2009 smo uspešno pričeli z delovanjem klicnega centra za osebe z okvaro sluha, za katerega smo v celoti sami izdelali računalniško aplikacijo za spremljanje dela klicnega centra in upravljanje z zahtevki, s sprejemom Zakona o izenačevanju možnosti invalidov pa ga izvajamo na podlagi 40. člena.

Kot osnovni namen klicnega centra je zapisano pridobivanje informacij za potrebe uporabnikov s področja t.im. javnih institucij. Vendar pa je namen presežen, saj se uporabniki obračajo na klicni center tudi v primeru iskanja zaposlitve, tolmačenja prejetih sklepov, odločb iz različnih institucij, saj zapisane besede ne razumejo, kakor tudi ne njihovega pomena, pomagamo jim pri sestavi krajših dopisov, zaradi očitne finančne stiske nemalokrat urejamo obročno odplačevanje dolgov in se z upniki dogovarjamo za odlog plačila v izogib izvršbam, rešujemo različne reklamacije, na njim prilagojen način jim posredujemo informacije o pravicah iz dela, uveljavljanju pravic za čas brezposelnosti, uveljavljanju pravic s področja pokojninsko-invalidske zakonodaje, uveljavljanju denarnih prejemkov preko centrov za socialno delo, urejanje pomoči preko Karitasa ipd., kar od tolmačic zahteva dobre komunikacijske veščine ter nenazadnje tudi poznavanje posameznih področij.

EVIDENCA DOGODKOV za obdobje od 01. 01. 2013 - 30. 06. 2013 (primerjava z enakim obdobjem leta 2012)

Število zahtevkov skupaj v obdobju: 1.812 (30. 06. 2012 - 1.826)

1.a. Število zahtevkov v obdobju po kanalih sprejema

Kanal	30. 06. 2012	30. 06. 2013
SMS	924	749
Spletni pogovor	358	483
Video klic Internet	340	280
E-pošta	203	299
Video klic UMTS	1	1
Telefaks	0	0

1.b. Število zahtevkov v obdobju po temah

Tema	2012	2013
Zdravstvo	531	463
Drugo	514	696
Socialno varstvo	247	71
Javna uprava	176	190
Zaposlovanje	105	88
Šolstvo	62	55

Tema	2012	2013
ZZTSZJ	50	46
Šport	48	73
Kultura	29	46
ZDGNS	17	9
Društva gluhih in naglušnih	13	19
Sodstvo	11	12
Policija	9	4
ZPIZ	6	14
Ni izbrano	5	1
Visoko šolstvo	3	5

1.c. Število zahtevkov v obdobju po kanalih sprejema in povprečnem času reševanja

Kanal sprejema	Povprečje (2012)	Povprečje (2013)
E-pošta	0:41:10	0:31:07
Telefaks	Ni prejetih klicev	Ni prejetih klicev
Video klic Internet	0:20:44	0:15:11
SMS	0:27:38	0:22:52
Spletni pogovor	0:20:48	0:15:51
Video klic UMTS	0:28:52	0:05:38
Skupno	0:26:31	0:21:10

Število registriranih uporabnikov na dan 30. junij 2013: 385.

Zavod Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik je obiskal ambasador Združenih arabskih emirатов H. E. Abdulaziz Alshamsi

Jasmina BAUMAN

V veliko čast nam je bil obisk ambasadorja Združenih arabskih emirатов H.E. Abdulaziz Alshamsija, ki je potekal dne 24. septembra 2013 v prostorih Zavoda Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik. Ob tej priložnosti smo cenjenega gosta seznanili z delom zavoda, pravicami gluhih oseb v naši državi ter mu predstavili delovanje Klicnega centra za osebe z okvaro sluha. Visoki gostje so z veliko pozornostjo prisluhnili naši predstavitvi in nam izrekli vso priznanje. Ob tej priložnosti je ambasador H.E. Abdulaziz Alshamsi direktorici zavoda Jasni Bauman izročil ček v višini 19.000 eur, kot izraz podpore našim prizadevanjem v smislu nediskriminacije oseb z okvaro sluha, za kar smo mu izredno hvaležni. Omenjena sredstva bo zavod namenil za tehnično izboljšavo Klicnega centra za osebe z okvaro sluha in s tem omogočil še večjo dostopnost za svoje uporabnike. Obiska so se udeležili tudi učenci Zavoda za gluhe in naglušne Ljubljana s prof. Petro Rezar, nad katerimi je bil ambasador navdušen in jim je ob tej priložnosti podaril dve torti.

Ambasador H. E. Abdulaziz Alshamsi podpisuje ček

Ambasador Zdruzenih arabskih emirатов H. E. Abdulaziz Alshamsi (na levi)

Predaja čeka Jasni Bauman, direktorici Zavoda združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik

Ambasador H. E. Abdulaziz Alshamsi v pogovoru z učenci Zavoda za gluhe in naglušne Ljubljana

Ambasador H. E. Abdulaziz Alshamsi je učencem Zavoda za gluhe in naglušne podaril slastni torti

Leta 1987 je bilo prvo srečanje tolmačev znakovnega jezika v Albi v Franciji. Srečanje je potekalo v okviru francoskega društva gluhih in v povezavi z evropskim sekretariatom Svetovne organizacije gluhih. Tema srečanja je bilo tolmačenje v evropskem kontekstu. Tolmači so prvič imeli možnost preučiti in se pogovoriti o vprašanjih, pomembna za njih.

Prva organizacija efšli

Na Svetovnem kongresu gluhih 1986 so evropski tolmači znakovnega jezika sprejeli dogovor, da bodo organizirali prvi uradni seminar, kar so uresničili leta 1987 na Finskem. Leto kasneje so v Glasgowu na Škotskem sprejeli vrsto resolucij, kot smernice za delo naprej.

Neformalna srečanja so se nadaljevala. Srečevali so se leta 1990 v Lizboni na Portugalskem, istega leta v Atenah v Grčiji, leta 1991 v Bruslju, Belgija in Hamburgu v Nemčiji. Četudi na neformalnih srečanjih, so imeli možnost govoriti o težavah, s katerimi so se srečevali pri svojem delu. Ves čas so se strinjali, da bi lahko bili bolj formalno organizirani, saj bi s tem pridobili na veljavi in moči.

Leta 1993 v Bruslju v Belgiji je bil ratificiran prvi statut efšli. Postavili so le en pogoj za nove članice, da so te iz evropske regije.

Prvo vodstvo efšli:

Predsednica	Liz Scott Gibson	Škotska
Podpredsednica	Raili Ojala	Finska
Sekretarka	Andrea Schultz	Nemčija
Blagajničarka	Susanne Cornensten	Danska
Člani	Michele Berger	Švica
	Griet Geysels	Belgija
	Ester de los Santos	Španija

Že takrat so se dogovorili, da bodo poleg redne letne skupščine organizirali tudi konferenco na temo, ki je odprta kot aktualna, tako za državo organizatorko, kot za vso Evropo in širše. Tako je bila leta 1994 v Edinburghu na Škotskem organizirana konferenca na temo »Delovne razmere tolmačev«. Pokroviteljica te konference in tudi kasnejših konferenc, vse do leta 1997, je bila komisija Evropske unije, ki je nudila tudi finančno podporo.

Cilji in namen efšli

efšli je forum, kjer se lahko dobre prakse in izkušnje delijo med zainteresirane na področju znakovnih jezikov in tolmačenja. Cilj je pospeševanje in napredek s povezovanjem za doseg strokovnih zahtev. Nudi in spodbuja izmenjavo znanja ter skrbi za ugled poklica, permanentno izobraževanje ter večjo strokovno prepoznavnost.

efšli zagotavlja prostor (forum) za razpravo in izmenjavo informacij med člani, tolmači. Vključuje sodelujoče iz Evrope in goste s celega sveta.

Glavni cilj je spodbujati znanje in izmenjavo izkušenj in informacij na strokovnem področju znakovnega jezika in tolmačenja.

Tako so bili sprejeti cilji:

- spodbujanje, pospeševanje medsebojne izmenjave informacij o postopkih, zahtevah pri izvajanju tolmačenja;
- spodbujanje in razvoj znanstvenega in pedagoškega pristopa za izboljšanje standardov znakovnega jezika, tolmačenja, izobraževanja in usposabljanja;
- dajanje nasvetov in podpora tolmačem, učiteljem, pripravnikom in uporabnikom ter ponudnikom storitev tolmačenja.
- Sprejeti pa so tudi dodatni cilji efšli, ki pripomorejo k napredku in kakovosti, strokovnosti znakovnega jezika in tolmačenja:
- zagotavljanje in ohranjanje uradno priznanje poklica tolmač/tolmačica;
- zastopanje interesov tolmačev pred ustreznimi organi.

Vodstvo efšli

Člani vodstva so prostovoljci, ki so se zavezali usmeritvi, da je efšli pozitivno usmerjen prostor za tolmače znakovnih jezikov v Evropi.

Trenutno vodstvo efšli:

- Predsednik
Peter Llewelyn Jones, predseduje efšli
- Sekretarka
Josefina Kalousova, vodi sekretariat
- Blagajničarka
Lieve Roodhooft, finance in področje usposabljanja
- Člani
Jolanda Peverelli, zadolžena za promocijo javnosti in članstvo
Christian Peters
Helder Duarte

Dosedanji predsedniki

1993 – 1997	Liz Scott Gibson	Škotska
1997 – 2002	Griet Geysels	Belgija
2002 – 2006	Marco Nardi	Italija
2006 – 2012	Maya de Wit	Nizozemska
2012 – 2013	Marinella Salami	Italija
2013 naprej	Peter Llewelyn Jones	Velika Britanija

Članstvo

POLNOPRAVNO ČLANSTVO predstavljajo nacionalna združenja, ki imajo status in izpolnjujejo kriterije:

- demokratičnost združenja (ima članstvo, sistem glasovanja ter volitev, skupščino, organe po svoji zakonodaji);
- neodvisnost združenja (finančno, neprofitno, neodvisno od tolmačev in uporabnikov);
- nacionalnost združenja (pokrivanje celotne države);
- ima določene cilje (jasno opredeljeni cilji, pravila, uveljavljen poklic tolmača znakovnega jezika);
- ima določen protokol (pravila, dodatne informacije).
- Članske ugodnosti polnopravnih članov:
- dobivajo interno glasilo *efšli na kratko*, ki izhaja mesečno;
- dobivajo 3 krat letno *efšli novice*;
- imajo dostop do foruma efšli;

- imajo 50% popust za oglaševanje v *efšli novice na kratko* in *efšli novice*;
- na svoji spletni strani omogočajo podspletno stran nacionalnega združenja;
- imajo pravico glasovanja na skupščini.

Trenutno je 30 polnopravnih članic.

Slovenija je polnopravna članica od leta 2003. Letos smo na konferenci praznovali 10 let pridruženosti Slovenije *efšli* in od *efšli* pridobili certifikat za konstruktivno delo in strokovno sodelovanje ter doprinos Slovenije *efšli*. Naša podspletna stran ima naslov: <http://efšli.org/membership/nasli/slovenia-ztszj/>.

PRIDRUŽENO ČLANSTVO so vse pravne osebe v posamezni državi, ki sprejemajo pravila *efšli*. Lahko se udeležujejo sestankov in skupščine, nimajo pa pravice glasovanja in volitev. Imajo bonitete na področju usposabljanja ter deljenje dobre prakse na evropskem nivoju.

Članske ugodnosti pridruženih članov:

- dobivajo interno glasilo *efšli na kratko*, ki izhaja mesečno;
- dobivajo 3 krat letno *efšli novice*;
- imajo dostop do foruma *efšli*;
- imajo 50% popust za oglaševanje v *efšli novice na kratko* in *efšli novice*.

INDIVIDUALNO ČLANSTVO je odprto za vse tolmače znakovnega jezika v Evropi in druge zainteresirane, ki sprejemajo pravila *efšli*. Lahko prisostvujejo na sestanku ali skupščini, nimajo pa pravice glasovanja ali volitev.

Članske ugodnosti individualnih članov:

- dobivajo interno glasilo *efšli na kratko*, ki izhaja mesečno;
- dobivajo 3 krat letno *efšli novice*;
- imajo dostop do foruma *efšli*;
- imajo popust na izdelke *efšli* v spletni trgovini *efšli*;
- imajo popust na posebnih delavnicah, ki jih organizira *efšli* ter na *efšli* šolah;
- imajo 50% popust na vse *efšli* publikacije.

Član lahko postane vsak, ki izrazi interes s prijavnico, ki je objavljena na uradni spletni strani *efšli* www.efšli.org

Individualna članarina za leto 2013 za individualne člane je 40,00 € za področje Slovenije.

Na spletni strani je tudi spletna trgovina z izdelki *efšli*, ki jih lahko individualni člani kupijo po polovični ceni.

efšli v preteklih letih

efšli je v preteklih letih gostilo veliko držav, obravnavalo se je veliko tem. V nadaljevanju je pregled vseh dogodkov v preteklih letih. V naslednji številki pa bo podrobneje predstavljeno sodelovanje Slovenije na teh dogodkih.

Leto	Kraj dogodka	Država dogodka	Tema
1994	Edinburgh	Škotska	Delovni pogoji
1995	Gent	Belgija	Potrebne minimalne spretnosti za znakovni jezik
1996	Barcelona	Španija	Profesionalnost – izziv za leto 2000
1997	Greystones	Irska	
1998	Stockholm	Švedska	Tolmač v izobraževanju
1999	Gent	Belgija	Prihodnost <i>efšli</i>
2000	Kopenhagen	Danska	Kaj pomeni kodeks etike lojalnemu, človeškemu, ozaveščenemu tolmaču v letu 2000?
2001	Ede	Nizozemska	Rast poklica
2002	Oslo	Norveška	Tolmačenje kot del umetnosti
2003	Brighton	Velika Britanija	Skupnost tolmačev: bistvo, vrednote in prihodnost
2004	Helsinki	Finska	Tolmačenje – sodelovanje in timsko delo
2005	Karlsruhe	Danska	WASLI posvet, <i>efšli</i> 2006 in naprej
2006	Praga	Češka	Timsko tolmačenje
2007	Zürich	Švica	Določanje standardov kakovosti
2008	Voorshoten	Nizozemska	Tolmačenje tretjega jezika
2009	Tallinn	Estonija	Zdrav duh v zdravih rokah
2010	Glasgow	Škotska	Sinergija: skupaj gremo močnejši naprej
2011	Vietri sul Mare	Italija	Vidno prevajanje/vidno tolmačenje – srečanje v navzrkižnem načinu; tolmač kot prevajalec
2012	Dunaj	Avstrija	Bodi ozaveščen: Moč in odgovornost na področju tolmačenja znakovnega jezika
2013	Ljubljana	Slovenija	Tehnologija vs. tolmač: podpora ali zamenjava?
2014	Antwerp	Belgija	Triki uma: naši možgani so omejeni; kognitivni procesi v tolmačenju znakovnega jezika